

Egenvurdering – barnehagemyndighetens håndtering av dispensasjoner fra utdanningskravet

1. Barnehagemyndigheten må opplyse saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon

Barnehageloven stiller krav om utdanning for pedagogisk leder for å sikre at personalet har nødvendig kompetanse. Det er barnehageeieren som er ansvarlig for at barnehagen har en forsvarlig pedagogisk bemanning, og det er derfor barnehageeieren som kan søke om dispensasjon fra utdanningskravet. Det er barnehageeieren sitt ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon for å underbygge søknaden. En uttalelse fra styrer skal være vedlagt søknaden.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for å opplyse saken og må kontrollere at søknaden inneholder nødvendig informasjon. Dette kan blant annet være

- utlysningstekst
- utvidet søkerliste, eller tilsvarende informasjon om søkerne
- kvalifikasjoner til den som barnehageeieren søker dispensasjon for

Søknaden bør inneholde informasjon om hvilken utdanning og erfaring vedkommende har, og hvor lenge vedkommende har jobbet i barnehagen og med hvilke oppgaver.

Formålet med uttalelsen fra styreren, er at barnehagemyndigheten blant annet kan få informasjon om

- barnegruppenes sammensetning og behov
- barnehagens totalbemanning
- personalets samlede kompetanse
- kvalifikasjonene til de som har søkt på stillingen

Barnehageeieren kan selv fastsette en høyere pedagognorm enn det som følger av forskriften. Barnehageeieren skal kun søke dispensasjon fra utdanningskravet i de tilfellene minstekravet i barnehageloven ikke lenger er oppfylt. Pedagognormen skal være oppfylt for barnehagen som helhet, og er ikke styrende for gruppestørrelsen eller gruppetilhørigheten for barna.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) første ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#), jf. forvaltningsloven [§ 17](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

2. Barnehagemyndigheten må vurdere om stillingen har vært offentlig utlyst og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere

Barnehagemyndigheten må både vurdere om stillingen har vært offentlig utlyst, og at det ikke har meldt seg kvalifiserte søkere. Begge kravene må være oppfylt. Utlysningsteksten, antall utlysninger, om utlysningen er offentlig tilgjengelig, tidspunktet for utlysningen og søknadsfristen er momenter av betydning i vurderingen. Stillingen må være lyst ut på en slik måte at det blir allment kjent at stillingen er ledig, slik at mulige kandidater får en oppfordring til å søke og til å melde sin interesse.

Barnehageeieren må kunne dokumentere å reelt ha vurdert søkerne. Barnehageeieren må kunne redegjøre for hvorfor en søker som oppfyller utdanningskravet, ikke er ansatt, for eksempel fordi personen ikke er personlig egnet, eller ikke kan levere politiattest uten anmerkninger som påvirker muligheten for ansettelse i barnehager.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) første ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

3. Barnehagemyndigheten må vurdere de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeier søker dispensasjon for

Barnehagemyndigheten må vurdere de reelle kvalifikasjonene til den barnehageeieren søker dispensasjon for. Relevante momenter er hvilken utdanning og erfaring vedkommende har, og hvor lenge vedkommende har jobbet i barnehagen og med hvilke oppgaver.

Barnehagemyndigheten må vurdere om de kan innvilge dispensasjon sett i lys av hovedregelen om at pedagogiske ledere skal være utdannet barnehagelærere, og at barnehagen fortsatt skal være en pedagogisk virksomhet. Hvis barnehagen ikke har tilstrekkelig pedagogisk bemanning, kan det innebære en økt risiko for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med rammeplanen. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere om det er til barnets beste å innvilge dispensasjon.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) første ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#), og barnehageloven [§ 3](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

4. Barnehagemyndigheten må fatte vedtak om innvilgelse av dispensasjoner som viser hvilken barnehage det gjelder, hvem dispensasjonen gjelder for og hvilken stilling det dreier seg om

Vedtaket må inneholde informasjon om hvem dispensasjonen gjelder for, at den gjelder stillingen som pedagogisk leder, og i en bestemt barnehage. Dispensasjonen er knyttet til den personen barnehageeier søker dispensasjon for, så lenge vedkommende har den konkrete stillingen i den konkrete barnehagen. Dette innebærer at dispensasjonen ikke vil være gjeldende hvis vedkommende bytter stilling, eller barnehage.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) tredje ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

5. Barnehagemyndigheten må fatte vedtak med varighet på inntil ett år om gangen

Barnehagemyndigheten kan kun innvilge dispensasjoner med en varighet på inntil ett år om gangen.

Barnehagemyndigheten må vurdere varigheten ut fra det beskrevne behovet.

Barnehagemyndigheten må for eksempel se varigheten i sammenheng med barnehageåret ettersom det vil være endringer i barnegruppen fra neste barnehageår. Hvis søknaden er knyttet til et fravær som barnehageeieren vet varigheten av, for eksempel utdanningspermisjon eller foreldrepermisjon, bør barnehagemyndigheten se dispensasjonens varighet i sammenheng med både permisjonens varighet og nytt barnehageår.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) første ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

6. *Barnehagemyndigheten må fatte vedtak med rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår*
Barnehagemyndigheten kan stille vilkår for å påse at den som får dispensasjonen, kan utføre oppgavene i tråd med regelverket. Vedtaket kan kun inneholde rimelige og relevante vilkår ut fra kompetansen til vedkommende, og vilkår om hvordan barnehageeieren må sikre at vedkommende blir i stand til å fylle stillingen. Vilkårene skal bidra til å redusere risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med regelverket som følge av lavere pedagogisk bemanning. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere hva som er til barnets beste.

En pedagogisk leder har et helhetlig ansvar for planlegging og vurdering, daglig omsorg for det enkelte barnet, utvikling av det sosiale miljøet og læringsmiljøet i barnegruppen, samt samarbeidet med barnas foreldre. Barnehagemyndigheten kan for eksempel stille krav om at den som får dispensasjon, mottar veiledning fra barnehagelærer.

Hjemmel: forskriften [§ 3](#) første ledd, jf. barnehageloven [§ 25](#), og barnehageloven [§ 3](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

Egenvurdering – barnehagemyndighetens håndtering av dispensasjoner fra pedagognormen

1. *Barnehagemyndigheten må opplyse saken tilstrekkelig før de vurderer en søknad fra barnehageeier om dispensasjon*

Barnehageeier er ansvarlig for å ha tilstrekkelig bemanning, og det er derfor barnehageeier som kan søke om dispensasjon. Det er barnehageeiers ansvar å legge frem nødvendig dokumentasjon for å underbygge søknaden. For å sikre at saken blir tilstrekkelig belyst og brukernes rett til medbestemmelse blir ivaretatt, skal barnehageeier legge ved uttalelse fra barnehagens samarbeidsutvalg.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for å opplyse saken før de kan avgjøre søknaden. Barnehagemyndigheten må kontrollere at søknaden inneholder nødvendig informasjon om barnegruppenes sammensetning og behov, barnehagens fysiske inne- og utemiljø, totalbemanning og personalets samlede kompetanse.

Barnehageeieren kan selv fastsette en høyere pedagognorm enn det som følger av forskriften. Barnehageeieren skal kun søke dispensasjon fra pedagognormen i de tilfellene minstekravet i barnehageloven ikke lenger er oppfylt. Pedagognormen skal være oppfylt for barnehagen som helhet, og er ikke styrende for gruppestørrelsen eller gruppetilhørigheten for barna.

Hjemmel: forskriften [§ 2](#), jf. barnehageloven [§ 25](#), jf. forvaltningsloven [§ 17](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

2. *Barnehagemyndigheten må vurdere om det foreligger særlige hensyn som tilsier dispensasjon fra normen*

Barnehageeieren kan søke om dispensasjon fra normen når det foreligger særlige hensyn. Dette innebærer at dispensasjonsadgangen kun skal brukes unntaksvis.

Barnehagemyndigheten må derfor vurdere om det foreligger *særlige hensyn* som tilsier at de kan innvilge dispensasjon. Barnehagemyndigheten må blant annet vurdere barnegruppenes sammensetning og behov, barnehagens fysiske inne- og utemiljø, totalbemanning, personalets samlede kompetanse og uttalelsen fra barnehagens samarbeidsutvalg.

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i barnehagemyndighetens vurdering.

Det skal være en høy terskel for å innvilge dispensasjon. Sett i lys av vurderingen av barnets beste, kan det for eksempel være et særlig hensyn at barnehagen tar inn et ekstra barn ut over hva den pedagogiske bemanningen gir rom for. Vurderingen av barnets beste omfatter både det konkrete barnet, og barnegruppen. Videre kan en uventet tilflytting til kommunen resultere i at det ikke er tilstrekkelig bemanning i barnehagene. Små kommuner er særlig sårbare for svingninger i etterspørselen etter barnehageplasser, og det kan oppstå situasjoner der noen barn mangler barnehageplass.

Hjemmel: forskriften [§ 2](#), jf. barnehageloven [§ 25](#), og barnehageloven [§ 3](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

3. *Barnehagemyndigheten må fatte vedtak med varighet på inntil ett år om gangen*

Barnehagemyndigheten kan kun innvilge dispensasjoner med en varighet på inntil ett år om gangen.

Barnehagemyndigheten må vurdere varigheten ut fra det beskrevne behovet.

Barnehagemyndigheten må for eksempel se varigheten i sammenheng med barnehageåret ettersom det vil være endringer i barnegruppen fra neste barnehageår.

Hjemmel: forskriften [§ 2](#), jf. barnehageloven [§ 25](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)

4. *Barnehagemyndigheten må fatte vedtak som inneholder rimelige og relevante vilkår hvis de stiller vilkår*

Barnehagemyndigheten kan stille vilkår ved innvilgelse av dispensasjon. Vedtaket kan kun inneholde rimelige og relevante vilkår med utgangspunkt i den konkrete situasjonen i barnehagen. Barnehagemyndigheten kan stille vilkår for å redusere risikoen for at barna ikke får et barnehagetilbud i samsvar med rammeplanen som følge av lavere pedagogisk bemanning. Barnehagemyndigheten må derfor vurdere hva som er til barnets beste.

Hjemmel: forskriften [§ 2](#), jf. barnehageloven [§ 25](#), og barnehageloven [§ 3](#).

Redegjør for hvordan dere arbeider for å oppfylle kravet. (Boksen utvider seg etter hvert som du skriver.)